

VORANT

CIMBORA

72. SZ. 1926

ROMÁNIA ÉS AZ UTÓDALLA-
MOK EGYETLEN MAGYARNYELVŰ
KÉPES HETI GYERMEKLAPJA

FŐSZERKESZTŐ:

Benedek Elek

4. évf.
43. SZ. 1925.
X. 25.

HONIG, BAYER OMARE

Palika kérdései.

— Irla: DSIDA JENŐ. —

Bátyám, annyiszor voltam künt a réten,
szedtem piros, kék mezei virágot
és néztem a szomszéd kis barikáját,
amint ropogós, zsenge füvet rágott.

Bátyám, annyiszor néztem az eget,
hogy milyen selymes, puhaszinü, kék,
és fürge-inü, gyors lábam elől
menekültek a gyíkok, lepikék.

Most ülj le mellém, mondj cseades mesét,
miért lett olyan kihalt a világ?
Hová lettek a báránycák s virágok,
s miért lett kopasz, csupasz minden ég?

...Bátyám, régen az anyuka is más volt,
üdén, dalosan, kacagósan nézett, — —
most miért mindig olyan szomorú?
Talán megfogta valami ígézet?

Ugy-e, hogy mostan nagyon rossz világ van,
reánk borult nagy fekete lepel —
valami szürke, őszi szomoruság . . .

[Szatmár, 1925. szept. 24.]

Bátyám, bátyám, hát te is könnyezel?

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A gróf urfi.

(Egy tanár jegyzeteiből.)

— Irla: FÁBIÁN GYULA. —

II.

Egy szeptembervégi, derüs őszi délután kísértáztam Oladba. Hiszen, csak egy félórára fekszik a várostól.

A falu szélén pompás parkot láttam. A közepén nagy barokk uri kastély. A kapuja fölött cimer. Ágaskodó szarvas fölötte három cserfalevél.

Helyben vagyok. Ez az Olivér kastélya. Majd meglátom őt magát is bizonyosan. Talán a sárguló levelű platánok alatt tenniszezik kontessz testvéreivel, pajtásaival. De nem láttam sehol.

Tovább mentem. A park végén szépen művelt gazdasági kertet láttam. Három alak dolgozott rajta. Egy erőteljes férfi, egy vörös nadrágos napszámos és . . . és egy fiu. Majd elkiáltottam magamat: — Olivér!

De nem szóltam. Inkább restelkedve elbujtam egy kecskerágó bokor mögé, hogy Olivér meg ne lásson.

Olivér répát ásott ki a földből. Szép nagy répát. Ilyen szép sárga répát még életemben sem láttam.

Olivér versenyt dolgozott a vörös nadrágossal. Ez nyilván Achmed lesz, az udvari hóhér, annál is inkább, mert a pofája fekete volt, mint a szerecsennek, vagy mint a cigánynak.

Olivér vigan fölkiáltott:

— Kolompár bácsi! Most ásom ki a századik répát.

— No azt meg is eheted akkor jutalmul, amiért olyan derekasan dolgoztál.

A másik férfi, szép szakállas alak is, a fiu felé fordult.

— Derék gyerek vagy, Jancsikám.

Szeretlek. Egész délután dolgoztál velünk együtt. Sokat segítettél rajtunk. Most azután elég volt. Menj szépen haza, tanuld meg a leckét.

— Oh, édesapám! Nincs nagyobb öröm a munkánál. Este szívesen főnmaradok és elvégzem az iskolai föladatomat is.

— Elég volt mára, fiam, a testi munkából. Hiszen, minden nap kiveszed belőle a részedet. Tudom, hogy szereted a munkát. De most már csak menj. A tanulás is munka. Azt is jól el kell végezni.

Az apa megölelte szorgalmas fiát, megcsókolta szép hullámos haját.

A kis János elköszönt illedelmesen és vigan ropogtatva a nyers sárga répát, haza felé tartott.

No, most már igazán nem tudtam, hogy mit gondoljak Olivérről és mit gondoljak Jánosról.

Olivér nagyzó, hazug fráter, — János pedig szorgalmas, derék fiu, aki örömet szerez apjának a munkaszeretével és jó tanulásával büszkesége az intézetnek.

Hazafelé ballagva, egyre ezen a különös fiun gondolkoztam. Nem tudtam rá haragudni.

Másnap is a második osztályban volt óráim. A magyarázat után még egy pár szót szoltam az osztályhoz.

— Szeressétek, fiaim, a munkát. A munka adja az igazi nemességet. Aki egész nap keményen, szeretettel dolgozott azokért, akiket szeret, az jobbizüen eszi meg még a sárgarépát is, mint az olyan gróf-urfi, aki színház után szolgasereggel véve körül szarvaspástétomot vacsorázik tatár mártással. Aki a munkát szereti, annak többet érő vagyona van, mint bármely ősi latifundium. Annak nincs szüksége arra, hogy egy szebb életről

álmodo zon és hamis légvárakat építsen, amely sokszor hazugságon és könnyen összeomlik, mint a kártyavár. Aki dolgozik, az megszerez magának az élettől mindent, amire szüksége van és ezt sem szégyelnie, sem szépítgetni nem kell. A földet ásni szebb, hemesebb foglalkozás, mint sólyommal szarvasra vadászni és királyok kegyei után futkosni.

Jánoska piros lett a szavaim hallatára. Először lesütötte a szemét, talán könnyezett is. De azután megbátorodott és nyugodtan a szemembe nézett.

Igazán megörültem, amikor láttam, hogy a fiu megértette szavaimat.

Azontul nem láttam Jánoskát hintón jönni. Gyalog járt be az iskolába.

Egyszer tréfásan megkérdeztem tőle: — Nos, Olivér, nem használod már a hintódat?

Olivér mosolygott.

— Nem használom azóta, mióta tanár ur úgy rám piritott. Áldja meg az Isten. Már sokszor lestem az alkalmat, hogy megköszönjem jóságát, mzt a multkor szavaival fölrázott ostoba képzeltségemből. Nem rosszaságból hazudtam én a grófságomról.

— Hát miért tettél ilyet?

— Szeretek mesélni. Nagyon szeretem a mesét, tanár ur kérem.

— Jól van, fiam. De a hintó az nem volt mese. Azt nem hazudtad. Az nem volt hazugság.

— Az nem. De nagyon egyszerű történet. Az én apám uradalmi kertész. A parádés kocsis pedig az én nagybátyám. Amikor a reggeli vonathoz jár, vendégekért, föl szokott venni a hintóra és letesz az iskola előtt. Ennyi az egész. De most már nem kérem őt arra, hogy hintón hozzon be az iskoláig. A Steiner sajnálja

ugyan, de én nem. Jól esik a reggeli séta.

— Most már értem az egész dolgot. Hát csak viselkedj jól és tanulj szorgalmasan. És soha többé ne hazudj!

*

Év végén a kis Szarvasi Jánoska kapta a 20 koronás jutalmat, amely a legszebb magyar dolgozatokra volt kitűzve.

— Van képzelő tehetsége a fiúnak, — mondta a nekem a magyar nyelv tanára. — Olyan szépen mesél, mintha világéletében mással sem foglalkoznék.

A jutalomdíjat az évváró ünnepélyen osztották ki.

A kis Jánoska örömmel vitte a csillogó aranyat az évváró ünnepen jelen volt közönség között álló szakállas férfihoz és átnyújtotta neki.

Az boldogan ölelte magához a kis fiút, aki többet ért az ő szemében, mint a világ minden aránya, mert tudta, hogy az ő kis gyermeke nemcsak mesélni tud, de a munkát is szereti.

A munkát, mely az ember egyetlen igazi kincse.

(Szombathely)

Bibi bohóc nadselü gondolata.

— Öcsike levele. —

Nem is képzeli, édes nagyapókám, hogy milyen kedves vendégem volt tegnap délután. Hát, tessék csak ide figyelni. Van a Városligetben egy nagy cirkusz, abban a cirkuszban van egy kis bohóc: Bibi a neve. Ez a Bibi, akit én a cirkusból jól ismerek, mert sokszor kacagtatott meg bohóságaival, tegnap délután beállított hozzám.

— Adj' Isten Öcsike! — így köszönt be a gyerekszobába. — Ismersz-e?

— Hogy ismerlek-e? — kérdeztem meglepődve. — Mirt'ha... mintha... Ejnye no, hol is láttalak, te szép alak? Hopp! Megvan! A cirkuszban! Te vagy Bibi bohóc, nemde? Persze, ott pirosra fested a pofikádat. Azért nem ismertelek meg mindjárt. Kérlek, foglalj helyet s add elé az ügyet, amely ide vezetett.

— Először is tudd meg, — kezdé Bibi — hogy olvastam a könyveket, amelyek a te nadselü gondolataidat tartalmazzák, sőt akár hiszed, akár nem, járatom a Cimborát is. Vajjon jár-e még más pesti gyerekeknek?

— Ujjé, — feleltem én — annyi egyesem legyen!

— Azért kérdeztem ezt, mondá — mert van nekem egy nadselü gondolatom, szeretném,

ha ezt közölnéd a Cimborában. hadd pukkadjon a cirkusz szakácsa.

— Talán megvert, vagy éheztetett? S le akard leplezni a Cimborában?

— Olyanforma, — mondá ő. — Hát ugy esett az én esetem s született az én nadselü gondolatom, hogy pikkje volt rám Katyfoló bácsinak (én neveztem így el), mert sok viccet csináltam rá a cirkuszban s emiatt mindig nekem jutottak a legrosszabb falatok. Ne csodálkozzál hát, kedves Öcsikém, ha egyszer, amikor nyitva

felelte a kamaraajtót, belopóztam s ott belebujtam egy hordóba, mely félig volt pompás csurgatott mézzel. No, gondoltam magamban, most tele nyalom mézzel a gyomrocskám, mely e pillanatban is rémitően korgott. Hát

nekifeküdtem a méznek, nyaltam, nyaltam, azt hittem, a mennyországban vagyok. De nem sokáig tartott a boldogságom, egyszerre csak kívülről akkorát rug rajtam valaki, hogy nyakig furód-

tam a mézbe. Mondjam-e, hogy Katyfoló bácsi rugott meg testemnek azon a részén, ahol éppenséggel nem szokott székelní az agy? Hiszen, az volt a szerencsém, hogy nem fejbe rugott az a vadállat, mert épsében maradt a fejem s alig hogy kikecmeregtem a hordóból, megszületett fejemben a nadselü gondolat.

Láttad-e már, Öcsikém, a cirkuszban azt a kis medvelovát, amelyet én szoktam táncoltatni? Én tanítottam meg táncolni s ha nagyritkán egy-egy jó falathoz jutottam, mindig neki adtam. No, szeret is engem a kis

Bundás de úgy hogy rajtam kívül senki másnak nem táncol. — Topp! Megvan! Megállj, Katyfoló! Csak még egyszer hagyd nyitva a

kamarádat! Hát nem kellett erre sokáig vár-

nom, Katyfoló bácsi bement a városba, én meg Bundással be a kamarába. Hiszen, nem kellett biztatni Bundást, hogy másszon be a mézes-hordóba, nosza, bebujt, én meg gyorsan ráhustam azt a nadrágom, amelyikben estenként játszom a cirkuszban. Hej, csak jönne most már hamar Katyfoló bácsi! Ha ott találná a hordóban Bundást! Ó Uram Isten, hallgasd meg könyörgésemet, mert most hozd haza Katyfolót!

Ó de jó az Isten, édes Öcsikém — fohász-kodott föl Bibi. — Könyörgésemet meghallgatta, Katyfolót idejében haza hozta.

— Hej, ebadta rosszkölyke! Szedtevéttézt Katyfoló bácsi, amikor megpillantotta az én nadrágomat a hordó szájában. Én persze félrehúzódtam s úgy gyönyörködtem Katyfoló bácsi szörnyü haragjában. Magánkívül ordított s püfölte az én nadrágomban Bundást, akinek

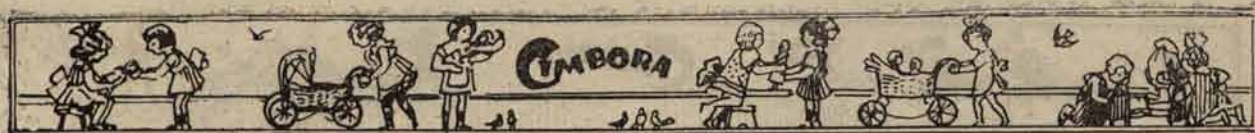

persze, ez annyi volt, mintha vakargatták volna, de végre is megsokallta a sok vakargatást s egyszerre csak kicurukkolt a bordóból.

Hát, azt már látnod kellett volna, édes Öcsikém, — folytatta elbeszélését Bibi — hogy mi történt most. Az történt, hogy Katyfoló bácsi hősiesen fuásnak eredt, Bundás utána,

belekapott a nadrágba, de még egy kicsit beljebb is. Ugy kell neki! — kiáltottam el szinte magamat, aztán mégis megsajnáltam Katyfolót, csak füttyentettem Bundásnak s ez elég volt, hogy elengedje a nadrágot s azt, aki benne

volt. A nadrágomnak fuccs lett, de azóta Katy-foló nekem juttatja a legjobb falatokat, mert hát én vagyok az ő életének a megmentője.

Ime, édes nagyapókám, leírtam Bibi esetét, közölje a Cimborában. Bizony, szeretném, ha mások is segítenének nekem s közölnék

velem nadselü gondolataikat, mert, tetszik tudni, gimnazista vagyok ám s kevesebb idő jut a nadselü gondolatok termelésére.

(Kisbaczon.)

A másolat hitelül:
ELEK NAGYAPÓ.

Tamás érdeklődik.

(Beszélgetés a török-magyar világról.)

TAMÁS: Amikor egyszer a régi emberekről érdeklődtem tőled, az a különös gondolatom támadt, hogy meg kellene hámozni a földet. Ha egyik réteget a másik után távolítanánk el, mélyebben és mélyebben megtalálnánk az előttünk élő emberek maradványait. Mennél mélyebbre mennénk, annál régebbi emberek maradványaihoz jutnánk. Te akkor azt mondtad, hogy nagyjában igazam van, de földrengés, áradás, süllyedés meg az emberek munkája nagyon sok helyen összezavarta a rétegeket. Vannak helyek, ahol az újabbak alá kerültek a régiéknak. Valamikor a mi korunkról is csak egy réteg fog felvilágosítást adni az utódoknak.

APA: A mi korunkról hátramaradó réteg zavarba hozná az utánunk következő korszakok tudósait. Mi nagy építkezéseinkkel, a'agutjainkkal, bányáinkkal alaposan megzavarjuk a régi rétegeket. Elromlott autók, tönkrement gőzmozdonyok sem kerülnek a föld alá, még a nagyvárosok szemetét is megrostáljuk: az utódoknak tehát fogalmuk is alig volna a mi életünkről, ha írásainkat, nyomtatványainkat hátra nem hagynánk. Ezekből aztán tájékozódhatnak utódaink minden örömnünkről, és minden bánatunkról. Az előbbi korok írásai nekünk is többet mondanak, mint a szóta'an maradványok és emlékek

TAMÁS: A legtöbb dologról nem maradt fenn írás. A mindennapi élet egyes-bajos dolgait nem jegyezték fel: tudták hogy nem érdeklí az utókor. Ha valakit kiraboltak, vagy valahol tüzvész pusztított, az nem került be a krónikába.

APA: Ha a krónikákba nem is került be, a kisebb események sem tűntek el nyomta'a-

nul. Megmaradtak a jegyzőkönyvek, sok törvénszéki tárgyalás iratai, sok panaszoslevél. Mondok például egy esetet. 1645.-ben egy részeg török katonát utközben halálosan megsebesítettek. A hatalom Jászberényből ment Hatvan felé. Ugy-e, a történelem szempontjából nem fontos esemény? Mégis mennyi aggodalom, izgalom és feljegyzés származott belőle! A hatvani törvénszéknél a megölt katona testvére bepörölte a jászberényieket. Vérdíjat követelt. Abban az időben tudillik az volt a szokás, hogy a megölt rokona pénzbeli kártérítést is kapott a gyilkostól. Az ártatlan jászberényiek tagadnak, fűhöz-fához fordulnak segítségért. Megérkezik magának a török szultánnak levele, meg is van a levél ma is. A levélben a szultán megtiltja, hogy ebben az ügyben a jászberényieket háborgassák.

TAMÁS: Én azt hittem, hogy a török időkben mindig a töröknek adtak igazat, ha kereszténnyel állott szemben. Azt hittem, hogy nem is volt igazi ítékezés.

APA: Sok bajt csinált a török vagy 200 esztendeig Magyarországon, de azt nem mondhatjuk róla, hogy mindig a maga fajtájának adott volna igazat. A biráskodása azonban nagyon különös volt. Kétfajta bírása volt: az egyik a mufti, a másik a kádi. A mufti nem ítélezett, csak véleményt mondott. Ha valakinek valami baja volt, elment a muftihoz, előadta a baját név nélkül; a mufti pedig kiállította az írást, jogos-e a panasz, vagy nem. Ezzel az írással aztan elmehetett a kádihoz, a kádi mondotta ki az ítéletet. A muftinak nem kellett törvénykönyv, a törökök bibliája, a korán, meg a török szokások lebegtek szeme

előtt. A muftik papi szervezetben voltak, a főmufti Konstantinápolyban, a törökök fővárosában lakott. Olyan tekintélye volt, hogy a török szultán is minden fontos tette előtt megkérdezte véleményét. A kádi sem fizette a török állam, a kádinak mégis nagy jövedelme volt. A perköltség neki járt. Perköltség pedig mindig volt.

TAMÁS: Hátha olyan szegény volt a vesztes fél, hogy nem tudott perköltséget fizetni?

APA: Mondtam, hogy perköltség mindig volt. Ott nem a vesztes fél fizette a perköltséget, hanem az, aki a pert megnyerte. Az ilyen ember mindig nyert valamit, ha mást nem, azt, hogy megszabadult a zaklatástól. De bizonyára volt is vagyona, különben nem perelték volna be. Az olyan embert, akinek semmije sincs, nem érdemes beperelni. Ugy-e, jó rendszer volt ez? Fizessen az, aki nyert! Ma az fizet rendszeresen, aki elveszti a pert, tehát kétszeres szomorúság éri a vesztest. Mégis volt valami hibája. Tudod-e, mi?

TAMÁS: Persze, hogy hibás volt. Nagyon sok lehetett a per. A szegény emberek a legcsekélyebb okból is beperelték a gazdagokat. Ha vesztek, nem került semmibe, ha nyertek, szívesen fizették a perköltséget.

APA: Igazad van. A török kádi pedig nem panaszkodott a sok per miatt, bár volt neki jövedelme másból is elég. Kelltek is neki a mellékjövedelem, mert a keresztények nagyon ritkán fordultak hozzá igazságért. A török által megszállott területen volt magyar bíraskodás is, magyar törvények szerint. A török nem zavarta a keresztény szokásokat, csak akkor, ha beleütköztek az ő hagyományaiba vagy vallásos szertartásaiba és szokásaiba. Arra azonban nagyon ügyelt, hogy mennél több jövedelmet sajtoljon ki. Egyik jó jövedelmi forrás volt a vérdíj. Ha valakit megöltek, a török vérdíjat követelt. Nem az volt a fontos, hogy a gyilkos megbűnhődjék, hanem az, hogy a gyilkosság után bizonyos vérdíjat kapjon a hatóság. Ugy látszik, voltak a töröknek mindenütt bizalmi emberei, akik jelentették az eseteket. Ha valahol valaki erőszakos halállal halt meg, nem siettek a temetéssel. Ha azonnal eltemették volna, pár nap múlva már jött volna a parancs: tessék vérdíjat fizetni. A vérdíjat pedig csak

gyilkosság után kellett fizetni. Ha valaki tehát vízbefult vagy égő házban bennégett vagy más szerencsétlenség következtében lelta a halálát, rohant a község megbizottja lóhalálában a legközelebbi kádihoz, hogy feljelentse az esetet és engedélyt kérjen a temetésre. Ha a kádinak gyanús volt az eset, kiment a hely színére vagy kiküldte megbizottját vizsgálatra. Legtöbbször azonban kiadta az írást, mert nem volt kedve a biztonságos várból kimenni. Végvári magyar katonák sokat kóboroltak megszállott területen is. A kádi szeretett ugyan vérdíjat követelni, de más után; nem nagyon tetszett neki az a gondolat, hogy egy másik kádi öutána követeljen vérdíjat.

TAMÁS: Ha nem fogták meg a gyilkost, ki fizette a vérdíjat a kádinak?

APA: A kádi csak megítélte vagy megítélhette a vérdíjat, de az nem az övé volt, hanem a kerület fejéé. Bizonyára ő is kapott részt belőle. Ha a gyilkos eltűnt vagy egyáltalán nem is volt gyilkosság, fizetett a község. Ezért siettek a községek vízbefulás, bennégés alkalmával felmentésért a kádihoz. Volt olyan óvatos község is, mely egy és ugyanabban az esetben két szomszédos káditól kért felmentést a vérdíj fizetése alól.

[Budapest.]

Őszi dal.

— Irta: KÁROLYI LAJOS. —

*Eljött az ősz. Szomorú a határ,
Nem énekel a dalos kis madár,
Hideg eső verdesi a fákat,
Szél rázza a leveletlen ágat.*

*Milyen jó itt a meleg szobában:
Ropogva ég a tűz a kályhában.
Az őszi szél azt zugja a réten:
Gyermekeim: Tanuljatok szépen!*

[Vulkán.]

Arany hid megy földről fel az égbe,
De csak kinek szívében lakik béke,
Ki felebarátjával megfér szépen,
Engedi az Úr, hogy e hidra lépjen.

III. Pröhle Vilmos rajza.

**Őszi verőfény, őszi napsugár,
Maholnap vége, vége, ó de kár!**

Beszámoló a nyári vakációról.

– Második közlemény –

Kedves Nagypó!

Én és Dani öcsém Nagyenyeden járunk iskolába, ott nagymamánál lakunk, de a nyári vakációt Keresden töltjük édesapánknál. Keresd elég nagy szász falu Segesvártól 18 km-re, erdőkkel borított hegyek közé olyan jól el van dugva, hogy igazán keresni kell. Talán azért

kapta a nevét is.

Az a vár, ahol mi lakunk, már sok száz éves. II. Endre király korában épült német lovagvár volt s azután a Bethlen családé lett s máig is Bethlen-birtok. A sok százados várfla és a hatalmas bástyák lőrésikkel több helyen még épen állanak. A falakon mindenfelé köbe

faragott cimerek és latin íelírások alatt régen elmúlt idöket jeleznek az évszámok. A legtöbb az ezerhatszáz as évekből van, de van régebbi is. Legérdekesebb az a pincszerü temp'om, a protestáns üldözések korából, ahol később a Bethlen Farkas első erdélyi könyvnyomdája volt. A bolthajtásos teremben sokszor gyűlhetek össze komoly tanácskozásra, vagy vig lakomára öseink, kiknek képei már egészen beborítják a fa'akat.

A vár alatt vén fák árnyékában van a kert. Mohás köpadokat, elkopott felírásu sirköveket találunk, köztük a Kemény János fejedelmét is, aki innen nem messze esett és itt van eltemetve. (Keresdtől nem messze van a szőlősi síkság, ahol elesett.)

A kertben a szökökt medencéjében szoktunk fürödni. A víz jó hideg, mert a szökökt mindig friss vizet csorgat belé, de nekünk legkedvesebb multságunk éppen a hideg zuhanyozás volt. Fürdés előtt németet tanultunk, ebéd után pedig én magyar történelmet tanultam a Nagyapó könyvéből. Dani pedig a magyar olvasást és írást gyakorolta. A magyar történelemből már sokat ismertem ezelőtt is, mert Nagymamának van egy könyve csupa történelmi képekből és azt mi gyakran nézegettük; sok ifjusági könyvünk is van Mátyásról, a Törökvilágról, Rákócziról, 1848-ról stb.

Délután gyakran kimentünk a közeli erdő mellé, ott egy kis kunyhót építettünk faágból, tüzhelyet is készítettünk eléje s szalonnát süttöttünk ozsonnára s élveztük a szép kilátást a körül fekvő erdős hegyekre. Esős időben szerettük az öreg udvari kovács műhelyében nézni a munkát, különösen, ha lovat vagy szamarat patkolt. Segítettük fujtatni a tüzet s próbálgattuk emelgetni a nehéz kalapácsot.

Három szamarunk van. Megnagyobb örömmünk az volt, ha reánk bízták, hogy a szamárszekérrel zsákot vigyünk a malomba, vagy vágott fát hordjunk. Daninak kedveuce a Pista szamár, azon szokott lovagolni is. Egy kis csacsi is van, Totó a neve, mindig utánunk jár, még

a várudvarba is bejön s ellopkodja az asztalról a kenyérmaradékot a tálaló szobából. A tanyán is van egy szamár, az öreg Kati, de ez már penzióban van, mert az evésen kívül nem tud egyebet dolgozni a vénségtől. Csépléskor gyakran mentünk ki szamárszekérrel a három km-re fekvő tanyára s olyankor bizonyosan irigykedve nézék füles paripáink öreg társuk kényelmes életét. A Pista szamár ki is szökött a tanyára, ha nem vigyáztunk rá.

Augusztus végén kezdődik a komlószedés. A hosszú komlókarókat először kihúzzák a földből, lefektetik a »székre«, levágják róla a felfutott indákat. Minden szedő nagy csomót visz belőle magának s a szép tobozókat egyenként leszedik róla. Ilyenkor a faluvégi cigányputrik egészen kiköltöznek a komlósba. A szopós gyermek ott fekszik anyja mellett a földre terített kendőn, a nagyobbak játszadoznak sírnak, amelyik tud, segít is a szedésben. Tarka csoportokban ülnek a fűzfabokrok árnyékában, ott legel mellettük a kecske, a cigánytehene, mert otthon nincs senki, aki vigyázzon rá, itt pedig jól él a lefosztott komlóindából. A szedés nem nehéz munka, éppen cigánynak va'ó! Minden mérőkosárért 5 leut kapnak s naponta 10—15 kosárral is lehet szedni. Mi is szedtünk: én 50 leut szereztem, Dani 25-öt. A szedett komlót nagy rudaskosarakban gyűjtik s úgy viszik a szárító padlásra. Ott nádból font táblákra teregetik ki s pár hétig szárítják. Ilyenkor az egész udvar megtelik a komló kellemes illatával.

Szeptemberben, gyümölcszedéskor, szívesen láttuk volna minden unokáját Nagyapónak a gyümölcsös kertünkben. Termett ott piros alma, leves körte, aranyzinü barack, hamvas szilva, papirhéju dió, annyi, hogy mind jól lakhattak volna belőle, mégis maradt volna elég. Sok hullott gyümölcsöt is szedtünk össze pálinkának az aszalásnál is segítettünk az almavágásban.

Szép volt, jó volt a vakáció, hát még ha az a sok eső nem esett volna! Szeptember hó

Gyomorrontásnál
legjobb hashajtó a

KOPROL

Jóízü csokoládéből
van. Kapható min-
dengyógyszertárba

26-án nyílik meg az enyedi Bethlen-kollégium, akkorra mi is ott leszünk már. Örvendünk is, mert újra találkozunk iskolatársainkkal, de búsulunk is, mert itt kell hagynunk a kedves, igen kedves falut.

(Keresd, Nagyküküllő-m.

Bethlen Gábor.

Kedves jó Nagypó!

Miután mi sehova sem mehettünk nyaralni, a mi beszámolóink nagyon is unalmas lesz. De ha nem késsem el, mégis megírom, hogy gyakoroljam magam a helyesírásban és a fogalmazásban. Bár tavaly az ötödikről abszolvtam, az idén mégis elvégeztem a hatodik elemi s most ősszel a hetedik elemibe kerülök.

A szünidőmet így osztottam be: reggel 6–7 órakor felkelek, imádkozom, megmosakodom, megfésül anyá (ezt még nem szereti miránk bizni) s utána megreggelizem. Izabellával megegyeztünk, hogy hetenkint felváltva segítünk anyának a háztartásban. T. i. egész héten én takarítok mind a három szobában. Izabella pedig mosogat s a konyhát tartja rendben. Az edénytörölgetés újra az én feladatam.

Igy megy ez egész héten; végre eljön a szombat, ez a legnehezebb nap. Az összes ablakokat a szobában megmosom s a kilincseket megtakarítom, az egyik konyhasztalt leszokolom s több apró dolog vár elintézésre. Vasárnap anyá végez el mindent; ez is elég terhes, mert ekkor van piac stiz órákor szent mise, amit sohasem mulasztunk el.

Közben-közben a kertben gyomlálók de a nagy esőzés ellenem dolgozott. Alig tudtam a kis virágos kertemet kigyomlálni. Ugyanílyen az Izabella dolga is, azzal a külömb-séggel, hogy ő még két zongora tanítványt tanít. Persze ilyenkor alig várom, hogy felszabaduljon a zongora, mert nagyon szeretek zongorázni. De ne tessék gondolni, hogy valami jól tudok.

Ez az én beszámoló, egyhangu, minden különösebb szórakozás nélküli vakációm-ról, de ezzel is meg kell elégednünk. A jó Isten adjon erőt a továbbiakhoz!

(Bihar.)

Jerzák Anna.

Rókáné meg a vadgalamb.

— Apró unokáinak meséli ELEK NAGYAPÓ. —

Rókáné komámasszonynak estefelé még nem volt meg a vacsoráralálója.

— Ejnye, ejnye, mormogott magában a komámasszony — de rossz napom van! Egész nap csak járok, semmit sem talállok.

Szomoruan kullogott az erdőben, nézett jobbra, nézett bara, felnézett minden fára hopp, meg van! Pini, egy fa tetején ott turbékol egy vadgalamb. Sunyi módra felsandított a fára s köszönt:

— Adjon Isten, szépen bugó, burukoló vadgalamb!

— Burukk, burukk, adjon Isten, komámasszony. Hol jár, mit csinál?

— A városból jövök, szépen bugó burukoló vadgalamb!

— A városból? Mi ujság?

— Hej, szomorú ujság van ott! A király kiadta rendeletbe, hogy ezentul a vadgalamboknak nem szabad a fán ülni, hanem le kell szállani a földre, oltan sétálni szépen, rendesen.

— Ej, ej, igazán? Hát ha ő felesége úgy parancsolja, úgy lesz ezután.

Mindjárt le is akart szállani a fáról. De egyszerre csak Rókáné komámasszony nyugtalanul kezdett fülelni. Lódobogást, kutyaugatást hallott.

— Nem látsz, nem hallasz valamit,
szépen bugó, burukkoló vadgalamb?
— Burukk, burukk, bizony látok.
— Kit látsz, mit látsz?
— Látok egy embert.
— Hát még?
— Az ember alatt egy lovat.
— Hát még?

— A ló mellett egy kutyát.
— No, akkor Isten áldjon!
— A király rendeletét nem mutatod
meg?
Majd máskor, majd máskor. Haza
kell szaladnom. Sok a dolgom!
(Kisbaczon.)

Cili cica története.

Írta: GÁL LAJOSNÉ.

A mi Cili cicánk nem volt afféle házi macska, ő a majorban lakott, jó meleg, tiszta istállóban, ahol minden reggel és este fejték a tarka teheneket. A jó tehenész bácsi mindég megtöltötte a Cili cica tányérját is frissen fejt, meleg tejjel. Ott nevelte Cili cica gyönyörűszép, fehér és háromszínű fiacskáit. Oda hordta a közeli kukoricagöréből, az elfogott egereket és kicsinyeit is megtanította korán az egerészésre. Híre is volt az ő fiainak az egész faluban és ahogy annyira nőttek, elvitték őket alszagra is, felszagra is, a kis szalmafedeles házakba. Így hiába nevelte Cili cica a gyermekeit, neki mégsem maradt. Egyszer aztán kapta magát és a tehenész bácsi után feljött az udvarba. Soha addig nem járt ott, de akkor egyenesen bejött a konyhába és jól széjjel nézett mindenütt.

— Isten hozott Cili! Mi járatban vagy?
— Kérdezlük a kedves látogatót.

Felelt az ő cica hangján valamit, de akkor még nem értették. Láttuk, hogy különös érdeklődéssel nézi a kemence alatti kis fülkét. Azzal visszatért az istállóba és rendre szájába véve fiait, felhordta őket a jól megnézett kis fülkébe. Ott hagyta végleg régi tanyáját.

Mi örömmel fogadtuk a kedves kis családot és nagyon bámultuk a Cili hirtelen felköltözését. Sokáig lakott így a konyhában, az emeleten levő szobákba soha nem jött fel. Talán nem is tudta, hogy ott fenn is lakik valaki.

Egyszer azonban egy egerésző kirándulása alkalmával oda is eljutott és megtetszett neki a plüss butorok puhasága, mert egy szép

napon csak felköltözött egész családjával.

Igy emelkedett Cili fokról-fokra és lett a hajdani istálló-lakosból szalon cica, ki legszívesebben a bársony karszékben üldögélt és szunyókált. Boldog idők voltak ezek, úgy mireánk, mint a kedves macskacsaládra!

De jöttek szomorú napok. Háború és forradalom, melynek során más vidékre került velünk együtt Cili mama is. Gyerekei elmaradtak a régi lakóhelyen, de ő újra nevelt másokat. A bársonyszékekben elpuhult Cili cica újra nekifogott az egerészésnek. Volt reá eset, hogy egy óra alatt 14–15 egeret is szállított gyerekeinek, mit megenni nem is bírtak, csak játékszerűl használtak.

Volt Cilinek egy különös sajátsága: nem tudott nyávogni, csak hang nélkül nyitogatta a száját. De, ha valami kívánsága volt, úgy nézett az emberre, hogy szó nélkül is megértették,

Cili közben napról-napra öregebb lett. Legutolsó gyerekének is volt már három kisfia, de, nagy szomorúságunkra, úgy elrejtette a padláson, hogy egy darabig nem lehetett megtalálni. Végre az én Klára hugom felfedezte a titkos lakóhelyet és egy kis tejcsekével kicsalta a három kis vadócot. Anyjok a kisebbik Cili, örömmel vette a felfedezést és ő is mindég felment, amikor Klára tejet vitt gyerekeinek, sőt ő maga hívta ki őket a kémény melletti üregből. A nagy boldogságnak azonban hamar vége lett, mert egy idegen kandur épen akkor pusztította el két kis fiacskáját, amikor az ozsonnai tejet vitte nekik partfogó-

jok, kísérve a kis Cilitől, aki fájdalmas haraggal támadt reá a gyilkos kandurra, mely azt sem tudta, merre meneküljön.

Csak egy unokája maradt hát az öreg Cili cicának, egy igazi kis vadóc, melyet nagy nehezen sikerült lehozni a padlásról. Kis Cili nem tudott belenyugodni fiai elvesztésébe, folyton kereste, keserves nyávogással. Hozzánk jött, esdekelve nyávogott, felvezetett a padlásra, hátra-hátra nézve, hogy követjük-e? Kutatott, kapart, de hiábavaló volt minden. A halott kicsinyeket már nem lehetett életre kelteni.

Megmaradt fiát a konyhában sem hagyta, ha kirándult egerészni, hanem nyakon csipte, bevitte a Klára szobájába és a divány alsó részébe — a féder közé — rejtette. Szemében állandó gond és aggodalom ült, úgy, hogy mindnyájan sajnáltuk szegényt. Felváltva örködték a kis cica felett az anyja és nagyanyja. Soha egyszerre el nem távoztak, egyik mindig vele maradt. Már azt hitük, minden rendben van, hogy el vannak feledve az eltűnt kicsinyek, amikor egy éjjel fájdalmas macska-hanggokra ébredtünk fel.

Kiszaladtunk a konyhába, ennek nyitott ablakában a párkányon feküdt a kis Cili előre nyújtott lábbal, olyan tiltólag felemelve, mint egy fenyegető emberkéz. Kívül az ablakon állott az öreg Cili véresre karmolt arccal. Egyszerre tisztán állott előttünk, hogy a fiatal Cili nem ismerte fel anyját, amikor az a nyitott ablakon be akart ugrani, hanem azt gondolta, hogy a kandur jön megmaradt fia után, azért neki ugrott és összekarmolta. Ezt bizonyította az is, hogy amikor megmutattuk neki közélről, igaz szeretettel kezdte nyalni, csókolni. De Cili, — az eddig néma öreg Cili, megszólalt és olyan fájdalmas, siró, zokogó emberi hangokat hallatott, hogy nekünk is szinte kicsordult a könnyünk. Lassanként mégis lecsendesült, megnyalta, megcsókolta leányát és kicsi unokáját, de másnap egész nap nem láttuk. Ez még nem is tűnt fel, hiszen Cili cica, ha egyszer egerészni kezdett, odaült 1-2 napig is. De most telt, mult az idő, a napokból hetek lettek és ő soha többé nem jött vissza.

Az egész háznép fájdalommal gondol reá és eltűnődve kérdezzük:

— Vajon hova, merre tűnt el szegény Cili cica?
(Alsógárd.)

CIMBORA

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Szerkesztőség:

Bajánii-Mici (Kisbaczon) u. p. Bajánii-Mare (Nagybaczon) jud. Treiscaune (Háromszékmegye). E címre küldendők a »Cimbora« részére szánt kéziratok, az Elek Nagypóhoz írott levelek és rejtvénymegfejtések.

Kiadóhivatal:

Satu-Mare (Szatmár) Str. Cuza Voda 4. A kiadóhivatalhoz küldendők a »Cimbora« előfizetési bejelentései és díjai.

Előfizetési díjak:

Romániában évi 400 leu, negyedévenként 100 leu.

Csehszlovákiában évi 80 csehkrona, negyedévenként 20 csehkrona.

Magyarországon évi 144.000 magyar korona, negyedévenként 36.000 magyar korona.

Ausztriában évi 112.000 osztrák korona, negyedévenként 28.000 osztrák korona.

Jugoszláviában évi 200 dinár, negyedévenként 50 dinár.

Laptulajdonos: Szabadsajtó könyvnyomda és lapkiadó r.-t.

Felelős szerkesztő: Dénes Sándor.

A Cimbora könyvosztálya

A cserkészkönyvek új árai:

Farkas Gy.: Táborlüz üzen	á 15' — leu
Radványi K.: Horog István & Co	15' — .
Sztrilich-Mócsy: Cserkész segítségnyújtás	10' — .
Butykó: Törvénytárgyalás	15' — .
Scherer: Próbaidős cserkész könyve	15' — .
Sztrilich-Mócsy: Tábori munkák	20' — .
Radványi K.: Napsugarleventék	15' — .
Kovács D.: Ballag már	15' — .
Scherer: Cserkész-könyve	15' — .

Elek nagyapó üzeni.

SOK UNOKÁM tartja nyilván, úgy látszik, a születésem napját, mert seregestől jöttek a minden jót kívánó levelek születésem 66-ik fordulóján. Hála adassék a jó Istennek, hogy jó egészségben és nagy munkakedvben engedte megérnem ezt a napot s megajándékozott életem alkonyán sok ezer gyermek meleg szeretetével. Ha semmi másért nem, szeretnék, igen szeretnék még sokáig élni, hogy mesélhessek nektek, mert úgy érzem, hogy szükséges az én mesemondásom. Szeretetért — szeretet: semmi mást nem várok tőletek. Szeresüek egymást édes unokáim!

Kiss Margitka, Tasnád. Megkaptam a rajzokat is, a beszámolót is. Minden esetre dicséretet érdemelsz előre is szorgalmadért. Mélyen meghatótt figyelmességed, hogy már jó előre gondollál a születésem napjára s szerettél volna ezen a napon berepülni a nagyapó ablakán. Nem is gondolod, mely nagy szeretettel nyitnám ki házam minden ablakát. — Ifj Rácz Gábor, Bikafalva. Valamennyi rejtvényed sikerült, de türelemmel kell várnod a közlésükre, mert sokan vannak előtted. A kiadóbácsinak irtam, hogy küldje meg neked Hires Erdélyi Magyarok c. könyvemel, melyet az általad szerzett imékkel érdemeltél ki. — Szilvássy Károly, Szinérváralja. Még nem közölhető ugyan a versed, de feltűnő már a fejlődésed. Tanácsolom, hogy lörekedjél egyszerűsége és világosságára. Várom a nyári beszámolót. — Fried Gábor, László és Imre, Máramarosziget. Irtam a kiadóbácsinak, hogy pótolja a 32. számot, neked, Gábor, pedig azt üzenem, hogy részletesebben ird meg bukaresti utadat, mert, úgy, ahogy most egész röviden jelezted, hol és merre jártál, mit láttál, nem vehetsz részt a pályázatban. Vagy tán ne is szántad pálya ünék a leveledet?

— Kovács Jolánka, Hegyközujlak. Most tanulsz főzni, néhány ételt már el is tudsz készíteni. Be szeretnék hozzatok repülni, megízlelni a főztödet! A négy kis rajzot megkaptam s azt igen helyesen teszed, hogy nemcsak virágokat rajzolj, hanem megpróbálkozol az ember és állatfigurákkal is. — Illencz Tibor, Arad. Nem irhatsz oly sokat mint más unokám, mert megbuktál a románból s emíatt csak olvasásra volt idő, írásra, nem. Remélem, sikerült a pótvizsga, éppen mint a rejtvények. — Rábetz Adolf, Kolozsvár. Örömmel olvastam leveledből, hogy nagyon jól sikerült a pótvizsgád s most már gyakrabban fogsz írni és többet fogod gyakorolni madadat a magyar írásban. A sok tanulás miatt voltaképpen csak most olvashattál el a Cimborát, eddig a hugod olvasta és csak most látod, hogy milyen szép ujság a Cimborá. A rejtvények megjelenésére türe-

lemmel kell várnod, mert a beküldésidő sorrendjében sokan, igen sokan, igen sokan vannak előtted. — Gergényi Ferenc, Kolozsvár. Jók a rejtvényeid is. Jó az anekdotád is, ez utóbbi hamarosan sorra kerül. — Jaeger Testvérek, Székelykeresztur. A kiadóhivatal kívánságotok szerint módosította a címszallagot. A pótlórejtvényetek sorra kerül. — Gámán Sándor és olán, Székes. Elhiszem, hogy nem volt időtök a levélírásra a gyümölcseszűret miatt. Nagyapó is jobban szeretne szüretelni, mint szüntelen az asztal mellett görnyedezni, de hát volt valamikor része ebben is bőven, más a dolga, más a kötelessége most nagyapónak. A sakkrejtvény jó. Sándor őszi verse figyelemre méltó. — Dankó Micike és Irénke, Türkös. Nemcsak megengedem, de el is várom a beszámolót s hogy a levelezőlapot sűrűn követik a levelek. — Pintyőke, Csíkszereda. Nem végeztél haszontalan munkát, mert gyakoroltad magadat a helyesírásban és fogalmazásban s majd elkövetkezik az ideje annak is, hogy a nyilvánosság elé lépjél írásaiddal, de addig még sokat kell tanulnod és alaposan kell tanulmányoznod a jelesebb írók műveit. — Páska Judit, Hidalmás. Te igazán hűséges íróm vagy, ha ágyból is levelet írsz nekem. Örömmel látom írásodból, hogy nem komoly betegség szegezett ágyba. Ha unalmas az élet Hidalmásan, most már bizonyosan nem az, mert megkezdődött a tanulás. Egyébként azt hiszem, hogy neked Hidalmáson sem volt unalmas az élet, mert aki szeret olvasni és írni, az nem unatkozhatik. A nyári beszámolódát megkaptam. A Pásztorilüz előfizetési ára egész évre 350, negyedévre 100 leu, szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj (Kolozsvár) Str. Baron L. Pop volt Brassai utca No. 5. — Eröss Alfréd, Temesvár. Örömmel állapítom meg, hogy feltűnően haladsz a rajzolásban. Különösen a „szilva szüret“ sikerült. Azt majd megjelentetem a Cimborában is. — Simon Piri, Gyimesközéplak. Azt írod, hogy megkaptad a Mese folyam c. könyvet, de nem kaptad meg a nyert „Tökmag király öfelségét“. Ugy játszik, fejtületesen olvastad a nyerevényekről szóló hírt, mert én Tökmag király öfelségét nem sorsoltam ki. Csak nem gondolod, hogy oly háládatlan vagyok öfelsége ánt s kisorsoljam, amikor ő oly hűségesen teljesíti kötelességét s amint éppen most ígérte nekem, legközelebb újra felveszi régóta heverő harmonikáját s harmonikázni fog nektek. — Ruff György, Tasnád. Számon tartom ígéretedet, hogy ezután többet írsz. A kiadóbácsí pótolja a 29. 32. és 34. számot. — Beretzky András, Egrestő. Azt helyesen teszed, hogy megtanulod a gépirást, de azért a kézírást ne hanyagold el, mert végre is az írógépet nem viheted mindenüvé magaddal. Hogy a te talító hasonlatodat használjam, nálunk felé is sokáig „olyan szomorú volt a világ az örökös eső miatt, mint egy

felhőbe gomolyodott morcos öreg ur" de szeptember második felében egyszerre kiderült az ég s úgy látszik az esős nyárra szép ősz következik. Bárcsak úgy lenne. Ha jókail igen szereted, ezen igazán nem csodálkozom: a te korodban a jókai könyveinél neked valóbb könyvel bizony nem találnál, ha be is járnád az egész világot. — **Neuman Dezső, Sepsiszentgyörgy.** Azért nem írtál oly hosszú időn át, mert egész nyáron fürdőn voltál. Hiszen nem haragszom, hogy nem írtál, mert nem tudok haragudni, azonban nem mentség az, hogy fürdőn voltál, mert ott bőven lett volna időd az írásra. Elvárom, hogy ígéreted szerint, ezután gyakrabban fogsz írni s többek közt leírod azt a fürdőt is, ahol a nyarat töltted s ezzel részt veszel a beszámoló pályázatban. Rejtvényeiből válogatok. — **Paál Kálmán, Székely-Bethlenfalva.** Megkaptad a Paál alapítványi s mint alapítványos bent fogsz lakni a róm. kath. fiúnevelő intézetben. Remélem, az alapítványos helyet jó tanulással is ki fogod érdemelni. — **Libiczei Adél Osdola.** Ismétellen közötem a kiadóhivatallal, hogy elköltöztetek Udvarhelyről Osdolára s oda irányítsák az ujságot a következő címre: Libiczei Bertalan Ojdola, Jud: Treiscaune. — **Pataky Pál, Buzásbocsárd.** Örvendek, hogy ilyen szépnek láttad a nyert könyvet, Szondy György Börme c. regényét. Szívvel kívánom, hogy a rajzpályázat által is gyarapodjék a könyvtárad. — **Berger Kálmán Géza, Nagybánya.** Ha Debrecenben vizgáztál, bizonyára sok érdekese, láttál és tapasztaltál ott, beszámolhatnál hát róla. Ősike amint láthatod, újra termeli a nadselű gondolatokat. Tökmag öfelségének nem romlott el a harmónikája csak pihenteti, de megígérte, hogy ismét harmónikázik, ha nem is küldöd el neki a felajánlott tíz véka pityókát. A rajzokat megkaptam, az adoma sorra kerül, a kiadóhácsi pedig pótolja a 8. 9. 13. 36. és a 37. számot. A sorsjegy dolgában íráj egyenesen a kiadóhivatallal Szatmárra. — **Szentpéteri Testvérek Szilágysomlyó.** Azt írtátok, hogy már megint háborgattok leveletekkel. Először is nem levelet, hanem levelezőlapot írtatok ezuttal s nem háborgattok engem a levéllel, még oly hosszúval sem, mert én szeretettel olvasom minden unokám levelét, sőt az busit, ha egyik-másik szorgalmas levélíró unokám egyszerre csak elhalgat. — **Debitzky Miska, Marosvásárhely.** Nagy bánattal veszel bucsut nagyapótl és a Cimborától s arra kéred nagyapót, hogy tartson meg téged szeretetében s engedje meg, hogy leveleddel néha felkeresd. Mondanom se kell lán, hogy nekem is bánat a te búcsuzásnd s el sem tudom képzelni, miért kellett megválnod az állalad oly igen szeretett Cimborától. Biztosilhallak arról, hogy mindig szeretettel gondolkod rád és szeretettel fogadom leveleidet is, mert az én szeretetem nemcsak azokeak a gyermekeknek szól, akiknek

módjukban van a Cimbora járatása, hanem minden jó gyermeknek. — **Váró Éva, Székelyudvarhely.** Az a négylevelű lóhere, amit a leveledben küldöttél, mulatta meg a szerencsédet: Ennek tulajdonítod, hogy Tökmag öfelsége kihuzta a nevedet. Szívemből kívánom, hogy többször találj meg négylevelű lóherét. — **Nagy Magda és Ernő, Nagyvárad.** Részint édesanyád betegeskedése miatt, részint, mert a nyáron kétszer is voltál Budapesten: nem írhattál levelet. Rövidesen meg is írod, hogy mi mindent láttál Pesten, és én azonban azt szeretném, ha részletesen leírnád, hogy mit láttál és tapasztaltál. Édesanyádnak tolmácsold viszontüdvözlétemet. — **Peltzer Márta, Székelyudvarhely.** Bizony, ritka szerencse, hogy már az első rejtvény megfejtésre könyvel nyertél, de hiszem, hogy ez nem tesz elbizakodottá, mert rendszerint rosszul jár az, aki a szerencséjében elbizakodik. Azt igen helyesen teszed, hogy javítani igyekezel azt írásodat s én hiszem is, hogy sikerül neked, mert ehhez nem szükséges egyéb az erős akarattal és a kitarással. Ugy-e, megvan benned mind a kettő? Rejtvényeiből válogatok, a kiadóhácsi pedig pótolja az augusztus 9. és 16. számot. — **Bán Irén, Torda.** Megkaptam a beszámolódat. — **Bojár Magda, Szatmár.** Amiait nem írtál oly hosszú ideig, mert ki kellett pihened az iskolai fardalmakat. Most már ill van az új iskolai esztendő, megkezdődött a tanulás, de remélem, jut időd a levélíráshoz is mert a levélírás az iskolai tanuláshoz a kiegészítő része. Ez idő szerint nem találtam a leveledben helyesírási hibát, remélem, ezután sem találok. Rejtvényed sorra kerül. — **Labud Anti, Gyulafehérvár.** A beszámoló pályázatról nem késtel le s örömmel értesillek, hogy pályaműveddel minden tekintetben meg vagyok elégedve. — **Ifj. Labud József, Gyulafehérvár.** A rajzokat, melyeket a Magyar Nép c. ujságból rajzoltál, megkaptam. Elég jó másolatok, de csak eredeti rajzokat közlök a Cimborában. — **Paál Józsi és Elek, Székelykeresztur.** Olvastátok-e már a nyert könyvet és ha igen, milyenek találtátok. — **Nemes Béla és Zoli, Székelyudvarhely.** Hogyan kerültek Máramaroszigetről Székelyudvarhelyre? Nagyapó is réges-régen a református kollegiumban tanult, amelyhez igen kedves emlékek fűzik. Szívvel kívánom, hogy nektek is majd hasonló kedves emlékeitek legyenek, s oly nagy szeretettel gonooljatok a kollegiumra, mint ahogy gondol Nagyapó. — **Weitzner Dávid, Petrozsény.** Azt ígéréd, máskor nemcsak rejtvénymegfejtést küldesz, de írni is fogsz, most azonban futballozni sietél, amiait nem írhattál levelet. Jövőre lehetőleg úgy oszd be az idődet, hogy akkor íráj levelet, amikor nem sietsz futballozni, mert bizony mondom neked, a levélírás még a futballozásnál is fontosabb.

Számrejtvény.

Beküldte: *Venczel József.*

- 9, 10, 11, 27, 17, 1. Havasi virág.
 26, 18, 23, 4, 11, 21. Amerikai jolyó.
     7, 8, 12. Aki nem lát.
     2, 3. Kötőszó.
 13, 14, 15, 10. Őszi gabona.
     19, 5, 6. Kötőszó.
 24, 25, 20, 22, 22. Csendre intő.
 1-27. Egy ismert népdal első része.

A szept. havi rejtvények megfejtése:

36. szám: Pótlórejtvény: Tisza. Névrejtvény: Boszporusz

37. szám: Számrejtvény: Ki-ki maga háza előtt seperjen. Szélmalomrejtvény: Ki igazán jár, nem botlik. Pótlórejtvény: Zrinyi Miklós. Betűrejtvény: Vakok intézete.

38. szám: Számrejtvény: Ki korán kel, aranyat lel. Betűrejtvény: Báj, fáj, háj, māj, száj, táj, nyáj, vāj. Számrejtvény: Hadüzenet. Kockarejtvény: Rákóczi Ferenc. Számrejtvény: Falu végén kurta korcsma.

39. szám. Pontrejtvény: Nagypapó. Szélmalomrejtvény: Ki hogy veti ágyát, úgy alussza álmát. Számrejtvény: Zöldre van a, zöldre van a rácsos kapum festve. Névrejtvény: Jókai Mór. Pótlórejtvény. Széchenyi István. Számrejtvény: Beszélni ezüst, hallgatni arany. Pótlórejtvény: Bethlen Gábor. Betűrejtvény: Nagy Béni.

Megfejtettek:

Fried Gábor, László és Imre, Pálinkás Iona és Irén, Keresztes Géza, Szakács Ilonka és Irma, Peltzer Márta, Rábetz Adolf, Szántó János, Illenz Tibor, Bölöni Ferenc, ifj. Venczel József, Szentpétery testvérek, Korbuly Margit, Váró Éva, Stern Salamon, Kun János, Tatár József, Szántó János, ifj. Varga Árpád, Bojár Magda, Bányász Hajnal, Asztalos Judit, Balcsó Ilonka és Sárika, Paál Józsi és Elek, Weitzner Dávid, Hammer Malvin, Boruzs Magduska és Ilike, Péter Margit és Antal, Gruenwald Edith, Wilikó Ferike és Mariska, Jerzsák Anna, Páska Judit, Márk Lujzi, Kálló Margit, Bencze Gizella, Jodál

Gábor, Dominits Mimi, Veres József, Csonka Irén, Oláh Imre, Váró Éva, Zsigmond Sárika, Fritsch Ferenc, Rein Gyula, Király Lilly és Évi, Hirsch Cizi, Babu és Nusi, Kálló Vilma, Heller Olga, Szakács Ilonka és Irma, Markovits Edith, Kiss Irénke és Gyurka, Király Killy és Évi, Lovász Jolánka, Tóth Margit, Weizskopf Lajos, Klein Margitka, Labud Anni és Józsi, Nagy Klára, Berkovits Irén, Szántó János, Szentpétery testvérek, Balog Bözsike, Párdesz Edith, Papp Imre és Károly, Illés Imre és Margita, Peltzer Márta, Bálint Jucika, Tatár József, Knoll Móric és Izidor, Asztalos Vilike, Szilvássy Károly, Stern Salamon, Szántó János, Hirsch Éva, Némegy Loncika, Papp Imre és Károly.

A megfejtők között 16 könyvet sorsoltunk ki. Tökmag öfelsege Elek nagypapó kalapjából a következők nevét húzta ki: Illenz Tibor Arad, Gruenwald Edith Nagyenyed, Bencze Gizella Szentkeresztbánya, Varga Árpád Marosujvár, Keresztes Géza Székelykeresztur, Lovász Jolánka Oradna, Oláh Imre Oravicabánya, Hirsch Gizi, Babu és Nusi Petroszény, Fritsch Ferenc Kolozsvár, Váró Éva Székelyudvarhely, Veres József Bánffyhad, Korbuly Margit Köpec, Stern Salamon Máramarosziget, Weizskopf Lajos Nagykároly, Péter Margit és Antal Sepsiszentgyörgy, Zsigmond Sárika Cainti.

ELKÉPZELNI SE LEHET szebb, jobb és olcsóbb könyveket a Hoffmann Ferenc ifjusági regényeinél. A MINERVA Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt.-nél (Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria 1. ezekből a következők kaphatók darabonként 45 lelet:

1. Küzdelmek.	5. A jószág diadala.
2. A tél birodalmában.	6. Frigyes és Pi ci.
3. Viszontagságok a tengeren	7. Ehrlich Jakab.
4. A talizmán.	8. Nehéz idők.

Posta úlján is megrendelhetők a pénz előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel.

AZ IDEÁLIS
HASHAJTÓ
A
PURGEN
(PURGÓ)
KAPHATÓ
MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN